

THESAURUS VAN DE HEEMKUNDIGE BIBLIOGRAFIE - (THB)

EEN HEEMKUNDIG CLASSIFICATIESYSTEEM

Paul Catteeuw

COLOFON:

Paul Catteeuw

J.B. Reykerslaan 28

2550 Kontich

03/457.19.38

CONTACTADRES:

Documentatiecentrum Kring voor Heemkunde

Koninklijke Kring voor Heemkunde Kontich

Duivenstraat 22

2550 Kontich

03/457.86.04

elke maandagavond van 20 tot 22 uur

KOPIJ: 11 MAART 1995

WOORD VOORAF

Met deze eerste officiële publikatie van het heemkundig classificatiesysteem THB of Thesaurus van de Heemkundige Bibliografie wordt er eindelijk tegemoet gekomen aan de vraag van vele heemkundigen om hun bibliotheek op een verantwoorde en wetenschappelijke wijze te classificeren.

Toen we enkele jaren geleden de werkgroep Computer in de Heemkunde oprichtten, was het hoofddoel een classificatie op punt te stellen die aan verschillende eisen en probleemstellingen zou beantwoorden.

Vooreerst werden (en worden) we geconfronteerd met de mogelijkheden die de nieuwe technologische ontwikkelingen ons bieden. De bliksemsnelle opgang van de informatica en de quasi onbegrensde mogelijkheden die door het gebruik van gegevensbanken worden geboden, moesten wel leiden tot een grondige aanpak van de classificatiemogelijkheden en –technieken.

Met de invoering van het BIBLIUS-softwareprogramma, waarvan intussen versie 4 beschikbaar is, kregen de heemkundigen een praktisch werkinstrument ter beschikking om de belangrijkste gegevens van het bibliografisch materiaal in een gegevensbank op te slaan. De behoefte aan een makkelijk hanteerbaar, maar tegelijk wetenschappelijk verantwoord classificatiesysteem lag voor de hand.

Het is de grote verdienste van lic. Paul Catteeuw, ondervoorzitter van de Gouw Antwerpen van het Verbond voor Heemkunde, een leemte opgevuld te hebben die reeds lang bestond op het vlak van een systematische aanpak in onze heemkundige bibliotheken. Een belangrijk aspect bij de totstandkoming van de THB is de nauwe verwantschap met het uitgebreide terrein van de volkskunde.

Zoals Paul Catteeuw het in hoofdstuk 3.5 Interdisciplinair contact stelt, zal de intensieve toepassing van de Thesaurus van de Heemkundige Bibliografie de grenzen verleggen en ons meer vertrouwd maken met die andere discipline, de volkskunde. Onze inzichten, kennis en werkmethodes kunnen er alleen maar bij winnen.

We zijn ervan overtuigd dat de THB in vele heemkundige - en wellicht ook andere! - bibliotheken met succes zal ingevoerd worden. Ook daar waar men er nog steeds de voorkeur aan geeft om met de klassieke "kaartenbak" te blijven werken.

Aangezien we nog aan het begin van een nieuw classificatiesysteem staan, kunnen bij het praktisch gebruik ervan eventuele op of aanmerkingen steeds naar Paul Catteeuw gestuurd worden. Het is verder de bedoeling om binnen afzienbare tijd een meer uitvoerige bespreking te wijden aan de praktische aspecten van zowel het BIBLIUS-softwarepakket als aan het gebruik van de nieuwe thesaurus. Eventuele problemen of tekortkomingen kunnen dan uitgebreid aan bod komen.

Zeër graag wil ik ook langs deze weg alle leden van de werkgroep Computer in de heemkunde danken die door hun inzet en suggesties meehielpen om dit werk tot een goed einde te brengen. In het bijzonder echter gaat onze dank naar Paul Catteeuw die zowat het brein achter en de invoerder van de THB is geweest en die er, met zijn ervaring in de volkskunde, in slaagde een classificatiesysteem aan te bieden dat zeker zijn weg zal vinden naar onze heemkundige bibliotheken!

Marcel Van der Auwera
Gouwvoorzitter
Verbond voor Heemkunde
Gouw Antwerpen

1. VOORWOORD

Het is verbazingwekkend te moeten vaststellen dat in een wereld die meer en meer gebruik maakt van de meest geavanceerde technologische technieken veel van onze heemkundige kringen nog steeds op zoek zijn naar een passende manier om hun materiaal op een degelijke manier te ordenen. Niet dat wij enige kritiek zouden hebben op wat hier overal te lande reeds gepresteerd werd. Dat ligt verre van ons. Maar het is merkwaardig dat op dit zenuwknoppunt van een heemkundige kring, namelijk wat bezitten we en hoe ontsluiten we dat bezit, er tot op heden zo weinig studiewerk is verricht. En vooral dat er daarover zo weinig overleg is geweest. Iedere kring zal wel over een classificatiesysteem beschikken dat perfect werkt binnen die kring en dat aangepast is aan de plaatselijke noden. Het gevolg is echter dat meestal alleen insiders ermee kunnen werken en weten wat er aanwezig is. Een samenwerking tussen kringen onderling verloopt dan ook op het gebied van gegevensuitwisseling meestal stroef en moeizaam.

Hoe goed bedoeld ook, eigenlijk is er daardoor veel energie verloren gegaan, omdat uitwisseling van informatie tussen de verschillende heemkringen op die manier erg bemoeilijkt wordt. Misschien is het daarom juist zo belangrijk om de krachten te bundelen en over ons (heemkundig) muurtje te kijken. Da's natuurlijk makkelijker gezegd dan gedaan.

Toch bieden de moderne middelen ons mogelijkheden om aan gegevensverwerking te doen. Daarom leek het ons zo belangrijk om kordaat samen te werken en eensgezind een voorstel tot classificatie te doen..

Het is vanuit deze visie dat de Werkgroep Computer in de Heemkunde¹ werd opgestart. Daar bleek onmiddellijk dat het classificeren van gegevens een groot probleem was. Voor veel mensen is het zelfs een soort dilemma. Het is een omschakeling in een denkproces van jaren naar een nieuw systeem dat van buitenaf op hen afkomt.

De meest eenvoudige manier van classificeren is natuurlijk alles alfabetisch op een rek te zetten. Maar we zijn het er allemaal over eens dat dit ook de meest onzinnige manier is. En daarom moet er een andere keuze gemaakt worden. En een keuze is in strictu sensu altijd subjectief. Maar op een bepaald moment moeten er knopen worden doorgemaakt.

---

¹ Deze werkgroep werd binnen het Verbond voor Heemkunde, Gouw Antwerpen in 1991 opgestart o.l.v. Marcel Van der Auwera, voorzitter van de Gouw Antwerpen. Van deze werkgroep maakten (in alfabetische volgorde) deel uit: Paul Catteeuw, Danny Claes, Wencel Mertens, Walter Swinnen, Harry Van Royen (secretaris), Marcel Van der Auwera (voorzitter) en Jef Verckens.

Binnen de Gouw Antwerpen werd voor het opslaan van bibliografische gegevens gekozen het softwareprogramma BIBLIUS.² Deze keuze werd bevestigd en gesteund door het nationaal bestuur van het Heemkundig Verbond. Het spreekt vanzelf dat er nog andere valabele programma's op de markt zijn. De specifieke keuze voer één programma biedt echter het voordeel van gemak bij gegevensuitwisseling. Zeker als daarnaast ook nog een uniform classificatiesysteem wordt gebruikt.

In die optiek gaf de werkgroep Computer in de Heemkunde me de opdracht om een systeem uit de grond te stampen. Een vergiftigd geschenk was het niet, ik wist namelijk waar ik aan begon. Wel een geschenk dat vele malen was ingepakt en met vele strikken en lussen dichtgemaakt. De ene knoop na de andere moest worden ontward. Slechts na maanden werk en verschillende visies van het systeem kan het uiteindelijk geschenk worden voorgesteld. Aan de gebruiker nu om te kijken of het inderdaad geen vergiftigd geschenk is geweest.

---

1. VOORBEREIDING EN KEUZE VAN HET PLAN

1.1. INLEIDING

Iedereen wenst zijn bezit te ontsluiten, vermoeden we. Anders heeft het geen zin om al die werken te inventariseren. In het meest eenvoudige geval wil men alleen weten wat men precies heeft. Maar vaak worden er specifiekere eisen gesteld. Hebben we bijvoorbeeld iets in onze verzameling over kalendergebruiken? En juist om dit soort vragen te kunnen antwoorden zijn we op zoek gegaan naar een classificatiesysteem dat door heemkundigen uit het hele Vlaamse (en/of Nederlandstalige) (taal)gebied kan geraadpleegd en aangevuld worden.

Spijtig genoeg bestaat er binnen de heemkundige wereld geen systeem dat universeel genoeg is om aan onze eisen te voldoen. Het is dus op heden behelpen geweest. We haalden het reeds aan, waarschijnlijk zijn er evenveel systemen als heemkundige kringen. En toch moet het mogelijk zijn om onder dat moeilijke lemma trefwoord allemaal hetzelfde in te vullen bij een boek over kalenderfeesten.

1.2. SISO

Eerst kwamen we bij het SISO-systeem terecht. Dit hiërarchische systeem wordt in onze openbare bibliotheken gebruikt. Het hoeft geen betoog dat deze ordening zijn degelijkheid heeft bewezen. Maar voor onze studie was ze ontoereikend, m.n. enerzijds was ze te uitgebreid op gebieden die voor ons minder waarde hebben. En anderzijds te beperkt op gebieden (zoals heemkunde, volkskunde, lokale geschiedenis,..) die bij ons juist veel aandacht verdienen. Het was echter wel duidelijk dat we de voordelen van het systeem moesten behouden, zoals de hiërarchische indeling en het alfabetische trefwoordenregister.

1.3. THESAURUS VAN DE BRABANT-DATABANK

---

² Het programma BIBLIUS werd ontworpen door Herman Vanuytven. Het is een sharewareprogramma dat speciaal werd ontworpen voor het opslaan van bibliografische gegevens. In januari 1995 is BIBLIUS 4, Versie 4.00 op de markt gekomen. Voor verdere inlichtingen kan men terecht bij Herman Vanuytven, Vekestraat 1, 2000 Antwerpen. E-mail: dse.vanuytven.h@alpha.ufsia.ac.be

Daarnaast werd een bezoek gebracht aan de Katholieke Universiteit Brabant in het Nederlandse Tilburg. Daar werkt men met de Thesaurus van de Brabant-Databank.³ Een goed stelsel dat echter de nodige lacunes vertoont. Het zogenaamde exhaustieve systeem blijkt niet altijd even praktisch te zijn. En sommige gebruikers van het systeem botsen vaak op de beperktheid ervan. De thesaurus is bovendien uitsluitend een catalogus van trefwoorden en mist een bovenstructuur. Op die manier is het erg moeilijk om te classificeren wanneer een specifiek trefwoord niet aanwezig is. Dan moet je gissen.

1.4. HOFFMANN-KRAYER

Binnen de volkskundige wereld is er allang een classificatiesysteem in voege. Het gaat om het zogenaamde Plan Hoffmann-Krayer.⁴ Eduard Hoffmann-Krayer ontwierp dit systeem in 1902 voor Zwitsers materiaal. Al vlug kende het plan uitbreiding naar de volledige Duitstalige wereld. Van daaruit kwam het dan - zij het vaak schoorvoetend - in andere landen terecht.

Men kan het plan best omschrijven als een SISO-systeem van en voor volkskundigen. Dat betekent dat er een indeling is in rubrieken. Voor deze indeling gebruikt men Arabische cijfers. Door toevoeging van cijfers en letters aan de hoofdruubriek wordt de onderverdeling alsmäär specifiekier.

Tientallen jaren wordt dit plan ondertussen reeds gebruikt.⁵ Met al zijn tekortkomingen. Reeds vanaf het begin was er grondige kritiek op het systeem. En vaak was die kritiek ook terecht. Maar.. er was niets beters. En blijkbaar was er ook niemand in de volkskundige wereld bereid om een ander en/of beter systeem uit de grond te stampen. Waarschijnlijk op het gevaar af door de collega's met de grond te worden gelijkgemaakt. Dus bleef men maar met het oorspronkelijke plan verder werken. Af en toe werden er wel wijzigingen aangebracht. Op het eind van de jaren zeventig werd aldus de Internationale Volkskundige Bibliografie (IVB)⁶ op basis van Hoffmann-Krayer opgesteld.

Al vlug bleek dat ook de vernieuwde IVB veel mankementen vertoonde. Een van de grootste tekortkomingen die internationalisering in de weg stond was wel het echte Duitse karakter van het ganse opzet. Vanaf 1990 tot op heden zijn er dan verschillende vergaderingen gevolgd binnen de schoot van de Deutsche Gesellschaft für

---

³ Thesaurus van de Brabant-Databank, 1989, Tilburg (Tilburg University Press), VII + 44 blzn.

⁴ Het plan-Hoffmann-Krayer heeft reeds heel wat wijzigingen doorstaan. We verwijzen hier o.a. naar K.C. PEETERS, in Oostvlaamsche Zanten, XXI (1964), 99-445; K.C. PEETERS, Het Plan Hoffmann-Krayer. Historiek en aanvullingen, in Jaarboek XXXIII van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde. Vlaamse afdeling, s.1., 1970, 17-19; S. TOP, Het Plan-Hoffmann-Krayer gewijzigd, in Volkskunde, 80 (1979), 311-319 en S. TOP, Inleidende beschouwingen tot het wezen, het doel en de methodes der moderne volkskunde in Oostvlaamse Zanten, 54 (1979), 129-156.

⁵ In het Nederlandstalige gebied o.a. de steedsweerkende tijdschriften Steven Van den Eijnde in Volkskunde wordt aan de hand van Hoffmann-Krayer opgesteld. Ook de volkskundige bibliografie in de jaarboeken van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde wordt door Steven Van den Eijnde en Frans Sillis volgens dit systeem opgesteld. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor de Nederlandse Volkskundige Bibliografie. Systematische Registers op Tijdschriften, Reekswerken en Gelegenheidsuitgaven.

⁶ S. TOP, Het plan-Hoffmann-Krayer gewijzigd, in Volkskunde, 80 (1979), 311-318

Volkskunde en de Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF)⁷. Het plan-Hoffmann-Krayer kreeg een nieuwe look. Er werden aanpassingen gedaan, er werden nieuwe nummers toegevoegd. Ook nu blijven er kritische stemmen, maar verder dan dat gaat het niet.

1.5. KEUZE EN NAAM

Het spreekt vanzelf dat ook het plan-Hoffmann-Krayer voor de heemkundige wereld ontoereikend is. Het plan is samengesteld voor en door volkskundigen en gaat vaak aan de specifieke noden van de heemkunde voorbij. Toch zitten we met dit plan duidelijk het dichtst bij wat wij voor ogen hadden. Heemkunde en volkskunde zijn meer dan aanverwante wetenschappen. Hun verwantschap is eerstegraads. Het studieobject eet veelvuldig uit twee ruiven, een heemkundige en een volkskundige, daar waar juist één gemeenschappelijke vaak veel meer zou zijn aangewezen. Daarom leek het bijna logisch om voor Hoffmann-Krayer als uitgangsbasis te kiezen. Het systeem meest echter (zoals bij SISO het geval is) worden aangevuld met een alfabetisch register⁸ om de bruikbaarheid voor onze heemkundige gebruikers te verhogen.

En die keuze is naderhand terecht gebleken. Eigenlijk moest er niets weg uit Hoffmann-Krayer. We moesten er alleen maar voor zorgen dat de lacunes werden aangevuld. En de begrippen aangepast. Het woord volkskunde werd door heemkunde vervangen. Met de andere systemen⁹ - SISO en Brabant-Databank - in de hand werkten we aan de onvolledige puzzel. We vulden bovendien de gegevens aan met eigen onderzoek. En langzamerhand kwamen er meer blokjes aan de oppervlakte. Zo kwamen we - naar we hopen - aan een voor de heemkunde alles omvattend geheel. Een plan dat gebaseerd is op Hoffmann-Krayer maar aangepast aan de specifieke noden van de heemkundige en waarvoor we de naam Thesaurus van de Heemkundige Bibliografie of THB voorstellen, naar analogie met de IVB.

De definitieve THB bestaat uit twee delen. De systematische catalogus en het alfabetisch register. De basis van het hele systeem is allicht de systematische indeling. Deze boomstructuur is de weerspiegeling van de ordening an sich. Het alfabetisch register is een logische emanatie van de systematische onderverdeling, de basis van de hele THB. Elk trefwoord uit de alfabetische lijst refereert aan de hiërarchische 'bovenstructuur'.

2. SYSTEMATIEK VAN DE THB

2.1. DE HIËRARCHISCHE STRUCTUUR

De THB bestaat uit een hiërarchische structuur. Er zijn 27 hoofdgroepen. De nummering loopt cijfermatig van 01¹⁰ tot 27. Er worden hier telkens twee plaatsen voorbehouden aan het cijfer (zie tabel 1).

---

⁷ Voor de verslagen verwijzen we naar S. TOP, Internationale Volkskundige Bibliografie (IVB), in *Volkskunde*, 95 (1994), 33-42 en 271-273.

⁸ Voor het opstellen en afwerken van dit alfabetisch register gaat mijn dank uit naar Frans Coymans. Zijn gewaardeerde hulp was van grote waarde bij het voortdurende aanpassen aan nieuwe gegevens.

⁹ *We maakten ook gebruik van N. MADDENS e.a., Bibliografie van de geschiedenis, taal- en volkskunde van West-Vlaanderen en de Westvlaamse gemeenten. 1950-1981, delen I en II, Verhandelingen uitgegeven door de Leiegouw, IX, 1983 en 1985.*

¹⁰ Bij de groepen 1 t.e.m. 9 is het belangrijk om een 0 vooraan te plaatsen i.v.m. gegevensverwerking. Gebruik dus: 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09.

01 Heemkunde in het algemeen
02 Regionale heemkunde
...
11 Gebouwen en architectuur
...
26 Historische hulpwetenschappen
27 Aardrijkskunde

tabel 1

De onderverdeling van de hoofdgroepen gebeurt aan de hand van letters (van A tot Z).¹¹ Er wordt dus telkens een plaatsje voorbehouden. De letter wordt onmiddellijk achter het cijfer van de hoofdgroep geschreven (zie tabel 2).

09 Voeding
09A Algemeen
09B Technieken (bereiding, bewaring)
09C Voedingsgewoonten en tafelgebruiken
09D Afzonderlijke voedingsmiddelen
09E Voedingscultuur
09F Huishouding

tabel 2

De volgende onderverdeling gebeurt opnieuw met cijfers. Deze nummering kan in principe van 01 tot 99 lopen. Ook hier worden telkens twee plaatsen voorbehouden (zie tabel 3).

09A Algemeen
09B Technieken (bereiding, bewaring)
09C Voedingsgewoonten en tafelgebruiken Afzonderlijke voedingsmiddelen
09D01 Voedsel
09D02 Drank
09D03 Specerijen en kruiden
09D04 Genotsmiddelen (tabak, drugs)
09E Voedingscultuur
09F Huishouding

tabel 3

Indien er nog een verdere verfijning zou nodig blijken, dan kan men opnieuw een letter (van A tot Z) aan de code toevoegen (zie tabel 4).

09 Voeding
09A Algemeen
09B Technieken (bereiding, bewaring)
09C Voedingsgewoonten en tafelgebruiken
09D Afzonderlijke voedingsmiddelen
09D01 Voedsel
09D01A Brood en gebak
09D01B Ander voedsel
09D02 Drank

---

¹¹ We hebben voor hoofdletters gekozen. I.v.m. gegevensverwerking is het aan te bevelen om deze optie te volgen

09D02A Bier
09D02B Wijn
09D02C Andere dranksoorten
09D03 Specerijen en kruiden
09D04 Genotsmiddelen (tabak, drugs)
09E Voedingscultuur
09F Huishouding

tabel 4

in principe is daarmee het hele systeem voldoende verfijnd. Een code beslaat dus minimaal 2 en maximaal 6 plaatsen. Slechts in enkele gevallen kan de code nog verlengd worden (zie tabel 5).

25K Lokale geschiedenis (alfabetisch)
...
27C Landen (alfabetisch)
27D Landsgedeelte (alfabetisch)
27E Gemeentes (alfabetisch)

tabel 5

We stellen hier voor om de code te laten volgen door de gemeente, het land,... waar het om gaat. We schrijven de plaatsnaam in dat geval groot (zie tabel 6) en we voorzien één spatie tussen code en plaatsnaam. We hebben bovendien gekozen voor de naam van de entiteit zoals die voor de fusie bekend was. Een systeem met postcode zou de zaken alleen maar nodeloos gecompliceerd hebben.

25K Lokale geschiedenis (alfabetisch)
25K AALBEKE
25K KONTICH
25K KORTRIJK
25K MARKE
25K ZOERSEL
...
27C Landen (alfabetisch)
27C BELGIE
27C FRANKRIJK
27C NEDERLAND
...
27D Landsgedeelten (alfabetisch)
27D ANTWERPEN
27D BRABANT
27D VLAANDEREN
...
27E Gemeentes (alfabetisch)
27E BELLEGEM
27E REET
27E WAARLOOS

tabel 6

2.2. HET ALFABETISCHE REGISTER

Aan elke code is bovendien onlosmakelijk een trefwoord verbonden. Die trefwoorden vind je terug in de alfabetische trefwoordencatalogus. Eén code staat wel vaak voor meer dan één trefwoord (zie tabel 7).

astrologie 15E
droomverklaring 15E
helderziendheid 15E
spiritisme 51E
telepathie 15E
waarzeggerij 15E
wichelen 15E

tabel 7

Het systeem spreekt echt voor zichzelf. Toch is het hier reeds duidelijk dat de codes een markant voordeel bieden t.o.v. de trefwoorden. Met de code 15E heb je een duidelijker overzicht over al wat op het gebied van astrologie tot Wichelen verschenen is. Bij één trefwoord, bijvoorbeeld telepathie, heb je slechts één deelgebied. Wil je ook de rest van de rubriek kennen, dan moet je ook astrologie, droomverklaring, helderziendheid, spiritisme, waarzeggerij en wichelen opvragen.

---

3. VOORDELEN VAN DE THB

3.1. HIËRARCHISCHE STRUCTUUR

De THB biedt naast een hiërarchische structuur ook een lijst met trefwoorden. Op die manier verbinden we de voordelen van de Thesaurus van de Brabant-Databank met de voordelen van het Plan Hoffmann-Krayer. Ook SISO werkt met deze dubbele optie. Je kunt met een trefwoord aan de hand van de code makkelijk terugvinden aan welk groter kader een bepaald onderwerp refereert.

Een voorbeeld. Het trefwoord wijn heeft de code 09D02B. Ga je als gebruiker een stapje hoger in de systematiek dan kom je bij 09D02 drank terecht. Dat trefwoord gaat terug op de hoofdtak 09D Afzonderlijke voedingsmiddelen. En dat lemma gaat terug op de gemeenschappelijke stam 09 Voeding. Je kunt telkens perfect volgen in welke grotere entiteit je aan het werken bent. Je verliest geen voeling met de ordening, het overzicht blijft behouden (zie tabel 8).

09	Voeding
09A	
09B	
09C	
09D	Afzonderlijke voedingsmiddelen
09D01	
09D02	Drank
09D02A	
09D02B	Wijn

tabel 8

Kleinere geheeltjes worden in een groter kader geplaatst en blijven niet zomaar verweesd achter: Het is op die manier ook makkelijker om de verwante thema's aan elkaar te koppelen. Inherent aan dit systeem is dat je in twee richtingen kunt werken. Je kunt van het algemene naar het bijzondere gaan, maar je kunt ook in de omgekeerde richting werken. Dit kan van belang zijn bij het begrenzen van de op te sporen bibliografie. Je bepaalt zelf hoe groot het terrein is dat je wenst op te vragen. Echt een gebruikersvriendelijk voordeel.

3.2. HET GEBRUIK VAN TREFWOORDEN EN/OF CODES

De gebruiker kan gebruik maken van een code of een trefwoord. Voor de occasionele gebruiker is waarschijnlijk het trefwoord meer aangewezen vanwege de hogere herkenbaarheid, toch geniet het gebruik van de codes in principe de voorkeur.

Onder éénzelfde code heb je bijvoorbeeld meer dan één trefwoord. En dat is een verenging die vaak overbodig is. Voorbeelden zijn de codes 13C02 en 13C03 (zie tabel 9).

13C	Levensloop
13C01	
13C02	Geboorte, doop en opvoeding
13C03	Initiatie, liefde, verloving en huwelijk

tabel 9

De trefwoordencatalogus is alfabetisch gerangschikt. Na elk trefwoord (lemma) vind je de desbetreffende code. Op die manier is er geen enkel probleem voor wat de keuze betreft. De gebruiker bepaalt dat zelfstandig. Slechts wanneer een trefwoord te omstandig is, wordt voor een verkorte vorm gekozen. In een derde kolom vind je dan de verklaring voor het desbetreffende lemma. Dit is slechts voor een gering aantal lemmata het geval, omdat wij zoveel mogelijk voor duidelijkheid hebben gekozen (zie tabel 10). Soms lieten de omstandigheden ons echter geen andere keuze toe.

lemma	nr	verklaring
aanverwant	01C04	aanverwante wetenschappen
aardrijkskunde	27A	
abdij	11H04	
adoptie	04G	
...		
geboorte	13C02	
gebouw	11I	ander gebouw
gebouw: algemeen	11A	gebouwen en architectuur:algemeen
gebouw: openbaar	11D	openbaar gebouw
gebruik	13A	
gebruik: kerkelijk	13K	kerkelijk gebruik
...		
ziekte	16B	
ziener	14DO2	
zomer	13DO3	
zoogdier	15C06	

tabel 10

Het hangt echter in hoge mate van de gebruiker en de frequentie van het gebruik af waarvoor men uiteindelijk opteert. Ook hier geniet echter de code de principiële voorkeur, omdat je op die manier de klip van de meervoudige lemmata omzeilt (zie tabel 11). De kans op fouten wordt daardoor aanzienlijk gereduceerd. Ook al

omdat een code uit maximaal 6 cijfers en letters bestaat, terwijl de meeste trefwoorden doorgaans toch wel langer zijn. Bovendien vermijd je verwarring tussen bijvoorbeeld gebouwen: algemeen en gebouwen: openbaar.

lemma	nr	verklaring
gebouw	11I	ander gebouw
gebouw: algemeen	11A	gebouwen en architectuur: algemeen
gebouw: openbaar	11D	openbaar gebouw
...		
religie	14A	
religie: bron	14J	
religie: concept	14B	religieus concept
religie: gebouw	11H01	religieus gebouw
religie: beweging	14E04	religieuze beweging
religie: gemeenschap	14E01	religieuze gemeenschap
religie: personen	14D01	religieuze personen
religie: praktijken	14CO2	religieuze praktijken

tabel 11

In ieder geval de link met het trefwoord is altijd aanwezig, moet altijd aanwezig zijn. Je moet dus altijd in beide richtingen kunnen werken. Met 16D kom je onvermijdelijk bij hygiëne terecht. En hygiëne staat zonder meer voor 16D. Een tussenweg is er niet, mag er eigenlijk ook niet zijn.

3.3. EXHAUSTIVITEIT VAN HET SYSTEEM

We hebben in de eerste plaats gepoogd om het aantal trefwoorden zo laag mogelijk te houden. Het zijn er in totaal 480 geworden. Waarschijnlijk waren er nog andere trefwoorden te vinden die in de lijst hadden kunnen opgenomen worden. We hebben echter vermeden om de lijst te zwaar te maken. Op die manier is ze niet meer makkelijk hanteerbaar. En aangezien gebruikersvriendelijkheid vooropstond, moest juist dat in ieder geval vermeden worden. Zo had het lemma 11H02 er als volgt kunnen uitzien (zie tabel 12):

11H	religieuze gebouwen
11H01	
11H02	kerken, kathedralen, domkerken, basilieken, kapittelkerken, abdijkerken, kloosterkerken, begijnhofkerken

tabel 12

Iets dergelijks hebben we opzettelijk willen vermijden. Zo'n toestanden zijn een straatje zonder einde. We betwijfelen af die ooit - tenzij bij echt specialistenwerk - klaarheid in de duisternis zullen werpen. Wel integendeel. De twijfels omtrent de keuze van het juiste trefwoord - nu al vaak een heel moeilijke zaak - zullen alleen maar toenemen. Daarom kozen we hier gewoon voor 11H02 Kerken. Al het overige vloeit daar logischerwijze uit voort.

Wanneer je een bepaald trefwoord niet onmiddellijk vindt, is het aangeraden om in de systematische catalogus eens na te kijken. En zo kom je waarschijnlijk toch bij het juiste trefwoord terecht. In het alfabetische register zul je in principe ook geen synoniemen terug vinden. Je vindt er wel dierkunde maar niet zoölogie. Indien je echt niet op

het trefwoord dierkunde komt, volstaat waarschijnlijk een blik op de boomstructuur om alsnog het juiste trefwoord te vinden (zie tabel 13).

15	Wetenschappen
15A	Algemeen
15B	Plantkunde
15 C	Dierkunde
15C01	Ongewervelde dieren 15CO2 Vissen
15C03	Amfibieën
15C04	Reptielen
15C05	Vogels
15C06	Zoogdieren

tabel 13

Het is trouwens voor het opzoeken een voordeel wanneer er maar één trefwoord gebruikt wordt. Verwarring wordt op die manier vermeden. Toch blijven we te allen tijde openstaan voor suggesties en aanvullingen die het geheel helderder kunnen maken.

3.4. VERFIJNING VAN HET SYSTEEM

Sommige specialisten zullen bezwaar aantekenen tegen de algemeenheid van de systematische catalogus. Heraldici zullen waarschijnlijk de onderverdeling 07C03 Heraldiek veel te algemeen vinden. Waarschijnlijk kunnen er op dat vlak nog heel wat onderverdelingen gemaakt worden.

Ook historici¹² zullen waarschijnlijk niet altijd even gelukkig zijn met de indeling van paragraaf 25. Toch konden we hier niet specialistischer tewerk gaan. Een historicus zal waarschijnlijk alleen maar voor een stuk lokale geschiedenis de bibliografie van een heemkundige kring raadplegen. En dan zal hij heus wel toekomen met de voorgestelde classificatie.

De naamkundigen zullen bijvoorbeeld bij de familienamen geen verdere onderverdeling vinden. Een volgende onderverdeling had best gekund (tabel 14):

22F	Naamkunde
22F01	Persoonsnamen
22F01A	Patroniemen en metroniemen
22F02B	Afstammings- en verwantschapsnamen
22F02C	Herkomstnamen
22F02D	Beroepsnamen
22F02E	Fysieke en psychologische eigenaardigheden

---

¹² Voor een uitgewerkte historische onderverdeling kunnen we naar de systematiek van de van de geschiedenis van België verwijzen. Onder de redactie van R. VAN EENO verschijnt zij sinds 1957 in het Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis, daarvoor in de Revue du Nord. Voor wat de afscheiding tussen Ancien Régime en Nieuwste Tijd betreft werd voor 1795 als scheidingsdatum gekozen, omdat toen het Ancien Régime in onze gewesten ophield te bestaan als gevolg van de aanhechting bij Frankrijk.

22F02	Familienamen
22F03	Bijnamen
22F04	Plaatsnamen
22F05	Andere namen

tabel 14

Maar ook hier geldt de opmerking dat dit voor een doorsnee heemkundige bibliografie toch wel al te specialistisch is. Indien echter alsnog zou blijken dat onze structuur ontoereikend is, dan kan er vanzelfsprekend overwogen worden om de hoofdstructuur voor iedereen aan te passen of uit te breiden. Met dit schema kan in ieder geval soepel worden gewerkt. Suggesties hieromtrent zijn altijd welkom.

Er is bovendien altijd ruimte tot uitbreiding, tot verfijning van het systeem. Aan de codes van de systematiek kan uiteraard niet geraakt worden zender het systeem te raken, maar er is wel altijd ruimte - indien gewenst - tot uitbreiding van de codes. Ook voor eigen gebruik.

15C	Dierkunde	
15C01	Ongewervelde dieren	
15C02	Vissen	
15C02A		Haai
15C02B		Kabeljouw
...		
15C03	Amfibieën	
15C04	Reptielen	
15C04A		Gifslangen
15C04A01		Adder
15C04A02		Ratelslang
...		
15C04B		Wurgslangen
15C04B01		Anaconda
15C04B02		Boa constrictor
...		
15C05	Vogels	
15C06	Zoogdieren	
15C06A		Aap
15C06B		Hond
15C06C		Kat
15C06D		Koe

Tabel 15

Zoals in tabel 15 aanschouwelijk - maar uiteraard totaal arbitrair - wordt voorgesteld, kunnen de codes gewoon aangevuld worden. Op die manier wordt het hogere niveau niet geschaad, er is ook geen enkel probleem voor het opzoekwerk door anderen, zolang het eerste deel van de code — in ons voorbeeld dus de codes 15C02, 15C04 of 15C05 - maar bewaard wordt. Bij het opzoeken gaat men namelijk in principe hiërarchisch te werk, van de hoofdcategorie naar de kleinste onderverdeling, dus eerst 15, dan C, dan 06, enz. tot men bij het uiteindelijke trefwoord aankomt. Op die manier kan het niet mislopen. Het had echter totaal geen zin om de trefwoorden aap, hond, kat... in het alfabetisch register op te nemen. Dit zou tot een verkapte encyclopedie leiden en daarbij heeft niemand baat.

3.5. INTERDISCIPLINAIR CONTACT

Heel vaak wordt aan de heemkundigen verweten dat ze met oogkleppen op rond de eigen kerktoren bezig zijn en dat ze geen oog hebben voor wat er buiten de eigen dorpsgrenzen gebeurt. In hoeverre dat verwijt terecht zou zijn, is hier niet aan de orde. Het is wel duidelijk dat heemkunde in de laatste jaren van dit millennium nood heeft aan interdisciplinair contact, aan een overstijgende aanpak. Heemkundigen moeten uit hun grenzen breken. Ze moeten oog hebben voor wat er in andere vakgebieden gebeurt. Op die manier kan de heemkundige wereld die vaak onterechte verwijten voorkomen.

Dit systeem poogt op een bescheiden manier aan deze interdisciplinaire aanpak tegemoet te komen. De THB loopt parallel met het plan-Hoffmann-Krayer dat gebruikt wordt voor de Internationale Volkskundige Bibliografie. Met andere woorden, je kunt zo van de ene in de andere overstappen. De codering van de beide systemen is identiek. Onder 13F01 Kermis kun je dus zowel de heemkundige als de volkskundige informatie kwijt.

In het THB werden wel drie rubrieken toegevoegd aan het oorspronkelijke plan-Hoffmann-Krayer. Het gaat om 25 Geschiedenis; 26 Historische hulpwetenschappen; 27 Aardrijkskunde met hun respectieve onderverdelingen. Dit zijn rubrieken die niet rechtstreeks in Hoffmann-Krayer aanwezig zijn. En toch zijn ze levensnoodzakelijk voor de studie van het heemkundig materiaal.

Ook binnen de rubrieken zelf zijn er soms uitbreidingen. Er werd gepoogd om alleen zinvolle adaptaties in te passen. Bovendien gebeurde dit altijd met het nodige respect voor het oorspronkelijke Plan-Hoffmann-Krayer. Het heemkundige rooster past perfect op het volkskundige rooster, zoals je kan vaststellen aan de hand van de tabellen 16 en 17.

Hoffmann-Krayer

15	Volkswetenschap
15A	Algemeen
15B	Volkspantkunde
15C	Volksdierkunde
15D	Meteorologie, weer- en sterrenkunde
15E	Astrologie, waarzeggerij, helderziendheid en droomverklaring
15F	Alchemie
15G	Technische kennis

tabel 16

THB

15	Wetenschappen
15A	Algemeen
15B	Plantkunde
15C	Dierkunde
15C01	Ongewervelde dieren
15C02	Vissen
15C03	Amfibieën
15C04	Reptielen
15C05	Vogels
15C06	Zoogdieren
15D	Meteorologie, weer- en sterrenkunde

15E	Astrologie, Waarzeggerij, helderziendheid, droomverklaring, spiritisme, telepathie en Wichelen
15F	Alchemie
15G	Techniek en technische kennis
15H	Paleontologie
15I	Milieu
15J	Geologie
15K	Wiskunde
15L	Astronomie
15M	Filosofie
15N	Psychologie
15O	Antropologie
15P	Chemie
15Q	Fysica
15R	Informatica
15S	Genetica
15T	Biologie
15U	Grafologie
15Z	Overige wetenschappen

tabel 17

Op deze wijze is het contact met onze zusterwetenschap, de volkskunde, verzekerd en kan er ook duidelijk op een erg eenvoudige manier een hele andere wereld voor de heemkundige opengaan. Op deze manier versterken de beide takken de gemeenschappelijke boom. En dat is vanaf het begin ons objectief geweest.

---

4. NADELEN VAN HET SYSTEEM

4.1. CODERING

Waarschijnlijk zullen er bezwaren geopperd worden tegen de manier waarop de codes gevormd werden. Een code als 21L02B is niet meteen erg doorzichtig. Die bezwaren zijn volgens mij ook terecht. Zelf had ik liever een volledig decimaal systeem (zoals SISO) ingevoerd. Waarom is dat niet gebeurd? De reden ligt eigenlijk bij de internationale volkskundige werkgroep die zich bezighoudt met de systematiek van de IVB. Bij de laatste aanpassingen is men blijkbaar niet bereid geweest om drastisch (genoeg) te werk te gaan. Het nieuwe plan is (slechts) een evolutie, (jammer genoeg) geen revolutie. Blijkbaar waren de banden met het verleden te innig om ze werkelijk te durven doorknippen.

Zo heeft men het ook niet aangedurfd om de loodzware codering in een nieuw kleedje te steken. En dat is gewoon een gemiste kans. Maar meteen stonden wij ook voor een moeilijke keuze. Moesten wij toch een nieuw systeem invoeren? Of ondanks alles het systeem van IVB overnemen? We hebben tenslotte gekozen voor het laatste. Het is echter niet de keuze van het hart, maar wel de keuze van het verstand geworden.

De reden voor deze moeilijke optie ligt ondanks alles toch voor de hand. Wij wilden de heemkunde voor een mogelijke isolatie t.o.v. andere wetenschappen, en in het bijzonder de volkskunde, behoeden. Het nadeel van de codering weegt niet op tegen het voordeel van de uitwisselbaarheid van gegevens zoals we dat in 3.5. hebben

verdedigd. Een nieuwe codering zou alleen maar interdisciplinair contact bemoeilijkt hebben van een technische kwestie. En dat zou al te jammer geweest zijn. De inhoud gaat tenslotte boven de vorm.

4.2. JUISTHEID VAN INDELING

De aandachtige lezer zal af en toe zijn wenkbrauwen fronsen bij het doornemen van de systematische catalogus.

15	Wetenschappen
15D	Meteorologie, weer- en sterrenkunde
15E	Astrologie, waarzeggerij, helderziendheid, droomverklaring, spiritisme, telepathie en wichelen
15F	Alchemie
15G	Techniek en technische kennis
15H	Paleontologie
15I	Milieu
15J	Geologie
15K	Wiskunde
15L	Astronomie
15U	Grafologie

tabel 18

Zo kun je in tabel 18 onder de rubriek *wetenschappen* exacte wetenschappen broederlijk naast pseudowetenschappen, in casu volkse (al dan niet vergane) kennis, aantreffen. Astrologie staat in de onmiddellijke omgeving van astronomie. Ook telepathie, wichelen en zelfs alchemie of andere dergelijke toestanden staan hier trots naast paleontologie, geologie en wiskunde. Bovendien zijn er ook nog wetenschappen met een dubbel gezicht zoals grafologie.

Het ligt niet in onze bedoeling om hier een discussie te beginnen over de al dan niet wetenschappelijke bedoelingen van de onderscheiden disciplines. Dat heeft geen enkele zin. Het is evenzeer zinloos om bijvoorbeeld astrologie als wetenschap een te vechten. Haar (be)staansrecht in de rubriek wetenschappen wordt gerechtvaardigd door de wijze waarop deze disciplines in het geheugen van het volk worden opgeslagen. Hoe kijkt/keek het volk tegen deze dingen aan.

De plaats van pseudo-wetenschappen als astrologie onder de wetenschappen net zoals de codering uiteindelijk slechts een technische kwestie. Zolang de gebruiker daarmee rekening houdt, is er eigenlijk geen enkel probleem van verstaanbaarheid.

---

5. RAADGEVINGEN BIJ HET INVOEREN GEGEVENS

5.1. GEBRUIK VAN DE CODES

Bij het invoeren van de gegevens verdient het inbrengen van de code duidelijk de voorkeur. Deze code verwijst onmiskenbaar naar de hiërarchische structuur zodat het overzicht op het geheel telkens aanwezig blijft. Bovendien kun je bij het opzoeken via de code zowel verfijnen als uitbreiden. Het is slechts een kleine stap om telkens naar het bovenliggende niveau over te stappen. Het systeem werkt vanzelfsprekend evenzeer in de andere richting. Je begint bij de code van de rubriek en door toevoeging van de nodige letters en cijfers kom je uiteindelijk bij de kleinste entiteit terecht (zie tabel 19).

14	religie en devotie
14A	Algemeen
...	
14C	Ritueel en symbolisch gedrag
...	
14C02	Religieuze praktijken
...	
14C02B	Vaantjes

tabel 19

Een voorbeeld: 14 → 14C → 14C02 → 14C02B, of van algemeen naar specifiek. En 14C02B → 14C02 → 14C → 14, of van specifiek naar algemeen.

Deze dubbele mogelijkheid is niet aanwezig bij het trefwoord. Een trefwoord kun je alleen vervangen door een ander trefwoord. Indien je een stap hoger of lager wil gaan, dan moet je ook een ander woord ingeven. Laat ons eens datzelfde voorbeeld nemen. Wanneer we van klein naar groot gaan betekent dat gewoon: religie → ritueel gedrag → religie: praktijken → vaantje. In de andere richting betekent dat: vaantje → religie: praktijken → ritueel gedrag → religie.

Dit dubbele voorbeeld maakt waarschijnlijk wel het verschil in gebruikersvriendelijkheid duidelijk. Het is wel zo dat het gebruiken van codes van de gebruiker een zekere soepelheid en een (meestal korte) aanpassingsperiode van het heemkundig werkpaard zal vergen. Toch geloven wij dat deze overstap uiteindelijk lonend zal blijken. Probeer dus die drempelvrees terzijde te schuiven en resoluut voor cijfers en letters te kiezen.

5.2. BEPERKEN VAN TREFWOORDEN

Het toekennen van trefwoorden aan een bepaald werk zal altijd een moeilijke opgave blijken. Catalogeren betekent heel vaak interpreteren. En interpretatie leidt noodzakelijkerwijze naar afwijkende visies. En meteen zitten we in de onduidelijkheid. Het is dus belangrijk om goed af te wegen vooraleer je een werk in een bepaald hokje duwt.

Het is evenmin goed om één en hetzelfde boek met zes, zeven trefwoorden te verwennen. Nochtans is dat lot een aantal boeken beschoren. Soms komt dat door de aard van het boek zelf. Soms komt het omdat de gebruiker er niet goed raad mee weet. Meerdere trefwoorden leiden echter tot diffuse situaties. Wat is het belangrijkste trefwoord? En waar slaat het vijfde trefwoord wel op?

Binnen BIBLIUS bijvoorbeeld bestaat namelijk de mogelijkheid om voor één werk (boek, artikel...) tot 7 verschillende trefwoorden aan te duiden. Dat loont de moeite, zal de occasionele gebruiker zeggen. Maar nog eens, wie verder kijkt dan zijn of haar neus lang is, weet dat een te grote versnippering een hoop nieuwe moeilijkheden creëert.

Bijvoorbeeld bij het opzoeken van materiaal. Het is beter onmiddellijk te weten waar je terecht kan.

Men kan hier terecht opwerpen dat er desondanks in heel wat gevallen meer dan één trefwoord kan ingevuld worden. Dat is natuurlijk mogelijk. Wat doe je bijvoorbeeld met een liber amicorum dat meestal meerdere artikels uit vaak erg uiteenlopende vakgebieden bundelt. In zo'n geval kan de software (dus ook BIBLIUS) meestal zelf voor de oplossing zorgen. Het probleem blijft alleen gesteld wanneer één publikatie meerdere thema's behandelt.

De praktijk leert dat voorzichtigheid geboden blijft. Men moet voor ogen houden dat een ervaren gebruiker vaak meer kan afleiden uit één juist trefwoord dan een occasionele gebruiker uit zeven slechts ongeveer juiste trefwoorden.

Deze problemen kunnen vermeden worden door zoveel mogelijk voor één trefwoord te kiezen. Het zou in zekere zin ook makkelijk zijn, indien auteurs hun eigen artikels zouden rubriceren. Zo hoort dit artikel hier onder rubriek 01A01 thuis.

---

6. BESLUIT

Een nieuw systeem ontwerpen betekent altijd dat men zich op glad ijs begeeft. Tegelijk koestert men de hoop dat het werk zijn vruchten afwerpt. Maar eigenlijk tast men in het duister. Tenslotte staat of valt alles met het gebruiken en de gebruiker. Hij beslist over de haalbaarheid van het geheel. Dat is zo'n beetje de toestand waarin ik me met dit voorstel bevind, de receptie zal oordelen over de kwaliteit van het gebodene. En dat is het belangrijkste. Systemen zijn er voor de gebruikers. En niet omgekeerd.

De THB pretendeert geenszins de definitieve vorm van classificatie te zijn. Het is slechts een poging om wat orde in de chaos te scheppen. We zijn ervan overtuigd dat het gebodene op heel wat plaatsen nog kan verfijnd, verbeterd of aangevuld worden. We staan dan ook volledig open voor suggesties, op- of aanmerkingen van de gebruiker. Tenslotte is het toch de bedoeling dat we tot een werkinstrument komen dat zo dicht mogelijk aansluit bij de leef, denk- en werkwereeld van de heemkundige. Op die manier pogen we de heemkundigen uit het hele Vlaamse land informatief wat dichter bij elkaar te brengen. Misschien kom je zo op het spoor van een boek dat je allang zocht of zelfs verloren waande.

Suggesties van gebruikers zullen in ieder geval ernstig overwogen worden en - in de mate van het mogelijke - in dit geheel worden ingepast. Het is daarbij in ieder geval aanbevelenswaardig om nooit individueel veranderingen aan het systeem aan te brengen. Hoe goed bedoeld en hoe juist die ook mogen zijn, wanneer ze niet via een gecoördineerd beleid aan alle gebruikers worden meegedeeld, zullen ze tot een nieuwe versnippering leiden. En de uiteindelijke bedoeling van een classificatiesysteem is juist de versnippering tegen te gaan.

Met andere woorden dit stelsel kan hopelijk tegen een kritische kijk. Nu moet het systeem de wijde wereld in om getest en gevoed te worden met gegevens uit de individuele kringen. Slechts kritiek kan leiden tot een beter, praktischer systeem. Wie namelijk de roede spaart, houdt niet van ... THB

Tot slot blijft ons de aangename taak om enkele mensen te danken. In de eerste plaats Marcel Van der Auwera, de voorzitter van de Gouw Antwerpen, en de mensen van de werkgroep Computer in de Heemkunde voor hun raadgevingen en steun. Verder ook in het bijzonder Frans Cooymans die daadwerkelijk heeft bijgedragen tot het opstellen van de alfabetische catalogus. Ook een bijzonder woord van dank aan Stefaan Top voor zijn kritische lectuur. En tot slot zijn er nog de vele vrienden en verwanten die deze tekst van de onleesbaarheid hebben gered.

Vanaf nu mag het systeem de wijde (Vlaamse) wereld in. Hopelijk zal het voor alle mensen die iets met heemkunde te maken hebben een nuttig werkinstrument blijken te zijn. De studie van ons eigen volk in al zijn aspecten met een brede en open blik voor de wereld rondom ons, dat is tenslotte de bedoeling van de THB.

THESAURUS VAN DE HEEMKUNDIGE BIBLIOGRAFIE

SYSTEMATISCHE CATALOGUS

01 Heemkunde in het algemeen

- 01A Studie van de heemkunde
  - 01A01 Bibliografie
  - 01A02 Studie van bronnen
- 01B Verslagen over heemkundig onderzoek
  - 01B01 Verslagen van onderzoek aan instituten, bibliotheken e.a.
  - 01B02 Verslagen van congressen
  - 01B03 Personalialia, feestbundels, huldeboeken en libri amicorum
  - 01B04 Samenvattingen over landen en volkeren
- 01C Geschiedenis, theorie en hulpmiddelen
  - 01C01 Geschiedenis van de heemkunde
  - 01C02 Theorie van de heemkunde
  - 01C03 Methode, techniek en hulpmiddelen
  - 01C04 Aanverwante wetenschappen
- 01D Museum en museumkunde
  - 01D01 Algemeen
  - 01D02 Geschiedenis en musea
  - 01D03 Methoden en technieken (o.a. tentoonstellingen)
  - 01D04 Museumgidsen
    - 01D04A Algemeen
    - 01D04B Nationaal
    - 01D04C Regionaal
    - 01D04D Lokaal
- 01E Culturele processen

02 Regionale heemkunde

- 02A Algemeen
- 02B In het bijzonder

03 Etniciteit, interetniciteit, identiteit, levensstijlen

- 03A Algemeen
- 03B Stereotypes en identiteiten
- 03C Waarden, normen
- 03D Minderheden
- 03E Migratie

04 Leeftijden, geslacht, groepen

- 04A Algemeen
- 04B Vrouwen
- 04C Mannen

- 04D Familie en huwelijk
- 04E Kinderen en jeugd
- 04F Oudere mensen
- 04G Verwantschap, peterschap en adoptie
- 04H Buren
- 04I Andere sociale groepen
- 04J Ridderorden

05 Economie, wereld van de arbeid, beroepen

- 05A Algemeen
- 05B Jacht, visvangst, verzamelen en pluk
- 05C Landbouw, veeteelt en bos- en tuinbouw
- 05D Mijnbouw en mijnwerkers
- 05E Andere takken van de economie
- 05F Ambachten
- 05G Arbeiders
- 05H Landarbeiders
- 05I Fabrieksarbeiders
- 05J Seizoen- en gastarbeiders
- 05K Verkeer, transport en toerisme
  - 05K01 Algemeen
  - 05K02 Landverkeer
  - 05K03 Spoorverkeer
  - 05K04 Binnenvaart
  - 05K05 Zeevaart
  - 05K06 Luchtverkeer
  - 05K07 Andere verkeersmiddelen
- 05L Handel, industrie, markten en foren
- 05M Maten, gewichten, munten, kalender en tijdrekening
  - 05M01 Maten
  - 05M02 Gewichten
  - 05M03 Tijdrekening
  - 05M04 Kalender
  - 05M05 Numismatiek
- 05N Fiscaliteit

06 Volkskunde, populaire esthetiek

- 06A Algemeen
- 06B Prentkunst
- 06C Textielkunst en –industrie
- 06D Houtbewerking
- 06E Keramiek
- 06F Steenbewerking
- 06G Metaalbewerking en smeedkunst
- 06H Glaswaren
- 06I Kunststof
- 06J Kalligrafie
- 06K Juwelen
- 06L Knipkunst
- 06M Schilderkunst
- 06Z Overige

07 Uithangtekens, tekens, gebaren en symboliek

- 07A Algemeen
- 07B Gebaren
- 07C Tekens en symboliek
- 07C01 Uithangborden
- 07C02 Vlaggen
- 07C03 Heraldiek
- 07C04 Zegels

08 Kleding

- 08A Algemeen
- 08B Veranderingen en vernieuwingen
- 18C Elementen
- 18C01 Afzonderlijke kledingstukken
- 18C02 Accessoires
- 18C03 Juwelen
- 18C04 Stijl

09 Voeding

- 09A Algemeen
- 09B Technieken (bereiding, bewaring)
- 09C Voedingsgewoonten en tafelgebruiken
- 19D Afzonderlijke voedingsmiddelen
- 09D01 Voedsel
- 09D01A Brood en gebak
- 09D01B Ander voedsel
- 09D02 Drank
- 09D02A Bier
- 09D02B Wijn
- 09D02C Andere dranksoorten
- 09D03 Specerijen en kruiden
- 09D04 Genotsmiddelen (tabak, drugs)
- 09E Voedingscultuur
- 09F Huishouding

10 Nederzetting

- 10A Algemeen
- 10B Landelijke vormen
- 10C Stedelijke vormen
- 10D Landschappen
- 10E Andere vormen

11 Gebouwen en architectuur

- 11A Algemeen
- 11B Landelijke architectuur
- 11B01 Woonhuis en –stijl
- 11B02 Bedrijfsgebouwen

- 11B03   Andere gebouwen
- 11C   Stedelijke architectuur
- 11C01   Woonhuis en –stijl
- 11C02   Bedrijfsgebouwen
- 11C03   Andere gebouwen
- 11D   Openbare gebouwen
- 11E   Kerkhoven
- 11F   Monumenten
- 11G   Bedrijfsgebouwen en ateliers
- 11G01   Algemeen
- 11G02   Molens
- 11G03   Herbergen, afspanningen
- 11G04   Andere
- 11H   Religieuze gebouwen
- 11H01   Algemeen
- 11H02   Kerken
- 11H03   Kapellen
- 11H04   Begijnhoven, kloosters en abdijen
- 11I   Andere gebouwen

12   Objecten

- 12A   Algemeen
- 12B   Meubelen en huisraad
- 12C   Werktuigen
- 12D   Andere voorwerpen

13   Gebruiken, feesten, spelen, vrije tijd

- 13A   Algemeen
- 13B   Dagelijks leven
- 13C   Levensloop
- 13C01   Samenvattende bijdragen
- 13C02   Geboorte, doop en opvoeding
- 13C03   Initiatie, liefde, verloving en huwelijk
- 13C04   Dood en begrafenis
- 13C05   Huiselijk leven
- 13C06   Schoolleven
- 13D   Kalenderfeesten
- 13D01   Algemeen
- 13D02   Lente
- 13D03   Zomer
- 13D04   Herfst
- 13D05   Winter
- 13E   Sexegebonden gebruiken
- 13F   Lokale, regionale feesten
- 13F01   Kermissen
- 13F02   Ommegangen
- 13F03   Andere feesten
- 13G   Standen en beroepen
- 13H   Verenigingen, genootschappen en broederschappen
- 13I   Spel, speelgoed en sport
- 13I01   Spel en speelgoed

- 13I02 Sport
- 13J Vakantie en reizen, toerisme
- 13K Kerkelijke gebruiken en feesten
- 13L Landbouwgebruiken
- 13M Varia

14 Religie en devotie

- 14A Algemeen
- 14B Religieuze concepten en fenomenen
  - 14B01 Algemeen
  - 14B02 Het heilige en het profane
  - 14B03 Mythe en mythologie
  - 14B04 Wereldzicht
  - 14B05 Hogere wezens en krachten
- 14C Ritueel en symbolisch gedrag
  - 14C01 Rites en cultussen
  - 14C02 Religieuze praktijken
    - 14C02A Bedevaarten en processies
    - 14C02B Vaantjes
  - 14C03 Zegeningen
  - 14C04 Magie
  - 14C05 Visioenen, wonderen
- 14D Religieuze personen
  - 14D01 Algemeen
  - 14D02 Zieners en sjamanen
  - 14D03 Heiligen
  - 14D04 Heksen en tovenaars
  - 14D05 Priesters, monniken, nonnen en begijnen
- 14E Religieuze inrichtingen en gemeenschappen
  - 14E01 Algemeen
  - 14E02 Kerken
  - 14E03 Kloosters
  - 14E04 Religieuze bewegingen
  - 14E05 Begijnhoven
- 14F Tijden, plaatsen
- 14G Geestelijke bewegingen, secten
- 14H Missionering
- 14I Voorwerpen
- 14J Bronnen en realia
  - 14J01 Algemeen
  - 14J02 Mondelinge traditie
  - 14J03 Schriftelijke traditie
  - 14J04 Realia

15 Wetenschappen

- 15A Algemeen
- 15B Plantkunde
- 15C Dierkunde
  - 15C01 Ongewervelde dieren
  - 15C02 Vissen
  - 15C03 Amfibieën

- 15C04 Reptielen
- 15C05 Vogels
- 15C06 Zoogdieren
- 15D Meteorologie, weer- en sterrenkunde
- 15E Astrologie, waarzeggerij, helderziendheid, droomverklaringen, spiritisme, telepathie en wichelen
- 15F Alchemie
- 15G Techniek en technische kennis
- 15H Paleontologie
- 15I Milieu
- 15J Geologie
- 15K Wiskunde
- 15L Astronomie
- 15M Filosofie
- 15N Psychologie
- 15O Antropologie
- 15P Chemie
- 15Q Fysica
- 15R Informatica
- 15S Genetica
- 15T Biologie
- 15U Grafologie
- 15Z Andere wetenschappen

16 Gezondheid, ziekte, hygiëne en seksualiteit

- 16A Algemeen
- 16B Ziektes
- 16C Genezing
  - 16C01 Genezers
  - 16C02 Geneesmiddelen
- 16D Hygiëne
- 16E Sexualiteit
- 16F Traditionele geneeskunde
- 16G Alternatieve geneeskunde
- 16H Overige

17 Recht

- 17A Algemeen
- 17B Bijzonder
  - 17B01 Schriftelijke traditie
  - 17B02 Mondelinge traditie
  - 17B03 Realia en oudheden
  - 17B04 Rechtspleging
- 17C Politiek
  - 17C01 Algemeen
  - 17C02 Internationale politiek
  - 17C03 Nationale politiek
  - 17C04 Gewestelijke politiek
  - 17C05 Provinciale politiek
  - 17C06 Gemeentelijke politiek

18 Volkstraditie

- 18A Algemeen
- 18B Motieven en thema's

19 Populaire liederen en lyriek

- 19A Algemeen
- 19B Bronnen
- 19C Context en functie
- 19D Ballades en epiek
  - 19D01 Studies van ballades en epiek
  - 19D02 Verzamelingen van ballades en epiek
- 19E Historische en politieke liederen, gebeurtenislied en marktlied
  - 19E01 Studies van historische en politieke liederen, gebeurtenislied en marktlied
  - 19E02 Verzamelingen van historische en politieke liederen, gebeurtenislied en marktlied
- 19F Geestelijke liederen
  - 19F01 Studies van geestelijke liederen
  - 19F02 Verzamelingen van geestelijke liederen
- 19G Liefdesliederen en lyrische gezangen
  - 19G01 Studies van liefdesliederen en lyrische gezangen
  - 19G02 Verzamelingen van liefdesliederen en lyrische gezangen
- 19H Kalenderfeestliederen
  - 19H01 Studies van kalenderfeestliederen
  - 19H02 Verzamelingen van kalenderfeestliederen
- 19I Beroeps- en standenliederen
  - 19I01 Studies van beroeps- en standenliederen
  - 19I02 Verzamelingen van beroeps- en standenliederen
- 19J Kinderliederen
  - 19J01 Studies van kinderliederen
  - 19J02 Verzamelingen van kinderliederen
- 19K Slagers, chansons en populaire liederen
  - 19K01 Studies van slagers, chansons en populaire liederen
  - 19K02 Verzamelingen van slagers, chansons en populaire liederen
- 19L Andere liederen
  - 19L01 Studies van andere liederen
  - 19L02 Verzamelingen van andere liederen
- 19M Volksliederen uit andere taalgebieden
  - 19M01 Studies van volksliederen uit andere taalgebieden
  - 19M02 Verzamelingen van volksliederen uit andere taalgebieden

20 Muziek en dans

- 20A Algemeen
- 20B Bronnen
- 20C Context en functie
- 20D Vocale muziek
- 20E Instrumentale volksmuziek
- 20F Muziekinstrumenten
- 20G Dansen

21 Volkliteratuur, mondelinge en schriftelijke vertelcultuur

- 21A Algemeen

- 21B Bronnen
- 21C Vertelcontext en –functie
- 21D Verhalen uit het dagelijks leven: memoraat, biografie, mondelinge geschiedenis
- 21E Genres algemeen
  - 21E01 Secundaire literatuur
  - 21E02 Verzamelingen
- 21F Sprookjes
  - 21F01 Studies van sprookjes
  - 21F02 Verzamelingen van sprookjes
- 21G Sagen
  - 21G01 Studies van sagen
  - 21G02 Verzamelingen van sagen
- 21H Fabels
  - 21H01 Studies van fabels
  - 21H02 Verzamelingen van fabels
- 21I Geestige vertellingen, anecdotes en moppen
  - 21I01 Studies van geestige vertellingen, anecdotes en moppen
  - 21I02 Verzamelingen van geestige vertellingen, anecdotes en moppen
- 21J Legendes
  - 21J01 Studies van legendes
  - 21J02 Verzamelingen van legendes
- 21K Gemengde verzamelingen
  - 21K01 Studies van gemengde verzamelingen
  - 21K02 verzamelingen
- 21L Kleine orale overleveringen
  - 21L01 Raadsel
    - 21L01A Studies van raadsel
    - 21L01B Verzamelingen van raadsels
  - 21L02 Spreekwoorden, uitdrukkingen en rijmen
    - 21L02A Studies van spreekwoorden, uitdrukkingen en rijmen
    - 21L02B Verzamelingen van spreekwoorden, uitdrukkingen en rijmen
- 21M Bronnen, media en auteurs
- 21N Receptie
- 21O Jeugdliteratuur
  - 21O01 Studies van jeugdliteratuur
  - 21O02 Verzamelingen van jeugdliteratuur
- 21P Stripverhalen
  - 21P01 Studies van stripverhalen
  - 21P02 Verzamelingen van stripverhalen
- 21Q Volksboeken
  - 21Q01 Studies van volksboeken
  - 21Q02 Verzamelingen van volksboeken
- 21Z Overige volksliteratuur
  - 21Z01 Studies van overige volksliteratuur
  - 21Z02 Verzamelingen van volksliteratuur

22 Taal

- 22A Algemeen
- 22B Bronnen
- 22C Context en functie
- 22D Taal van etnische en regionale groepen: dialect
- 22E Taal van sociale groepen: sociolect, beroepstaal en jargon

- 22F Naamkunde
- 22F01 Persoonsnamen
- 22F02 Familienamen
- 22F03 Bijnamen
- 22F04 Plaatsnamen
- 22F05 Andere namen

23 Scenische voorstellingen

- 23A Algemeen
- 23B Bronnen
- 23C Context en functie
- 23D Volkstoneel
- 23E Amateurtoneel
- 23F Circus
- 23G Bioscoop
- 23Z Andere scenische ensceneringen

24 Media

- 24A Pers
- 24B Radio
- 24C Televisie
- 24D Journalistiek
- 24E Fotografie
- 24Z Andere mediavormen

25 Geschiedenis

- 25A Algemeen
- 25B Prehistorie
- 25C Oudheid
- 25D Klassieke oudheid
- 25E Kelten, Germanen, Slaven en volksverhuizingen
- 25F Middeleeuwen
- 25G Nieuwe tijd (1500-1795)
- 25H Nieuwste tijd (1795-1939)
  - 25H01 Franse tijd (1795-1815)
  - 25H02 Hollandse tijd (1815-1830)
  - 25H03 België in nieuwste tijd (1830-1914)
  - 25H04 Eerste wereldoorlog (1914-1918)
  - 25H05 Interbellum (1918-1939)
- 25I Tweede Wereldoorlog (1939-1945)
- 25J Na 1945
- 25K Lokale geschiedenis (alfabetisch)

26 Historische hulpwetenschappen

- 26A Algemeen
- 26B Archeologie
- 26C Industriële archeologie
- 26D Paleografie
- 26E Genealogie

26F Krijgswetenschap
26G Demografie
26H Sociologie

27 Aardrijkskunde

27A Algemeen
27B Werelddelen
27C Landen (alfabetisch)
27D Landsgedeelte (alfabetisch)
27E Gemeentes (alfabetisch)

THESAURUS VAN DE HEEMKUNDIGE BIBLIOGRAFIE

ALFABETISCH REGISTER

Lemma	nr	Verklaring
aanverwant	01C04	aanverwante wetenschappen
aardrijkskunde	27A	
abdij	11H04	
adoptie	04G	
afspanning	11G03	
alchemie	15F	
amateurtheater	23E	
ambacht	05F	
amfibie	15C03	
anecdote	21I	
anecdote: studie	21I01	studie van anecdotes
anecdote: verzameling	21I02	verzameling van anecdotes
antropologie	15O	
arbeid	05A	
arbeider	05G	
arbeidstechniek	05A	
archeologie	26B	
archeologie: industriële	26C	industriële archeologie
architectuur	11A	
architectuur: land	11B	landelijke architectuur
architectuur: stad	11C	stedelijke architectuur
astrologie	15E	
astronomie	15L	
atelier	11G	
auteur	21M	
ballade	19D	
balladestudie	19D01	
balladeverzameling	19D02	
bedevaart	14C02A	
bedrijfsgebouw	11G	
bedrijfsgebouw: land	11B02	landelijk bedrijfsgebouw
bedrijfsgebouw: stad	11C02	stedelijk bedrijfsgebouw
begijn	14D05	
begijnhof	11H05	
begijnhof: instelling	14E05	begijnhof als instelling
begravenis	13C04	
beroep	13G	
beroepslied	19I	
beroepsliedstudie	19I01	
beroepsliedverzameling	19I02	
beroepstaal	22E	

bibliografie	01A01	
bibliotheek	01B01	
Bier	09D02A	
bijnaam	22F03	
binnenvaart	05K04	
biografie	21D	
biologie	15T	
bioscoop	23E	
bosbouw	05C	
broederschap	13H	
bronnenstudie	01A02	
brood	09D01A	
buren	04H	
chanson	19K	
chansonstudie	19K01	
chansonverzameling	19K02	
chemie	15P	
circus	23D	
congres	01B02	verslagen van congressen
cultureel proces	01E	
cultus	14C01	
dagelijks	13B	
dans	20G	
demografie	26G	
devotie	14A	religie en devotie: algemeen
dialect	22D	
dierkunde	15C	
dood	13C04	
doop	13C02	
drank	09D02C	andere dranksoort dan bier en wijn
droomverklaring	15E	
drugs	09D04	
economie	05A	
epiek	19D	
epiek: studie	19D01	studie van de epiek
epiek: verzameling	19D02	verzamelingen van epische werken
etniciteit	0A	
fabel	21H	
fabelstudie	21H01	
fabelverzameling	21H02	
fabrieksarbeider	0 I	
familie	0 D	
familienaam	22F02	
feest	1 F	
feest kerkelijk	1 K	kerkelijk feest
feestbundel	01B0	
filosofie	1 M	
fiscaliteit	0 N	
foor	0 L	

fotografie	2 E	
fysica	1 Q	
gastarbeider	0 J	
gebaar	0 B	
gebak	09D01A	
gebed	1 C	
geburtenislied	19E	
geburtenisliedstudie	19E01	
geburtenisliedverzameling	19E02	
geboorte	1 C02	
gebouw	11I	ander gebouw
gebouw algemeen	11A	gebouwen en architectuur algemeen
gebouw openbaar	11D	openbaar gebouw
gebruik	1 A	
gebruik kerkelijk	1 K	kerkelijk gebruik
geestelijk lied	19F	
geestelijk lied studie	19F01	studie van het geestelijk lied
geestelijk lied verzameling	19F02	verzameling van geestelijke liederen
geestige vertelling	21I	
geestige vertelling studie	21I01	studie van geestige vertellingen
geestige vertelling verzameling	21I02	verzameling van geestige vertellingen
gemeente	2 E	volgens gemeente alfabetisch
gemengde verzameling	21K	
gemengde verzam. Studie	21K01	studie van gemengde verzamelingen
gemengde verzam. verzam.	21K02	verzameling van gemengde verzamelingen
genealogie	2 E	
geneeskunde alternatief	1 G	alternatieve geneeskunde
geneeskunde: traditioneel	16F	traditionele geneeskunde
geneesmiddel	16C02	
genetica	15S	
genezer	16C01	
genezing	16C	
genootschap	13H	
genre	21E	genres van volksliteratuur en vertelcultuur
geologie	15J	
Germanen	25E	
geschiedenis	25A	geschiedenis: algemeen
geschiedenis: mondeling	21D	mondelinge geschiedenis
gewicht	05M02	
gezondheid	16A	
glaswaren	06H	
grafologie	15U	
groepen	04I	andere sociale groepen
handel	05L	
heemkunde: geschiedenis	01C01	geschiedenis van de heemkunde
heemkunde: regionaal	02A	regionale heemkunde
heemkunde: techniek	01C03	techniek van de heemkunde
heemkunde: theorie	01C02	theorie van de heemkunde
heilig	14B02	het heilige en het profane
heiligen	01D03	
heilige plaats	14F	

heilige tijd	14F	
heks	14D04	
helderziend	15E	
heraldiek	07C03	
herberg	11G03	
herfst	13D04	
historische hulpwetensch.	26A	historische hulpwetenschappen: algemeen
historisch lied	19E	
historisch lied: studie	19E01	studie van het historische lied
historisch lied: verzam.	19E02	verzameling van historische liederen
hoeve	11B01	
hogere kracht	14B05	
hoger wezen	14B05	
houtbewerking	06D	
huiselijk leven	13C05	
huishouding	09F	
huisraad	12B	
huldeboek	01B03	
hulpmiddel	01C03	hulpmiddelen van de heemkunde
huwelijk	1 C0	
hygiëne	1 D	
identiteit	0 B	
industrie	0 L	
informatica	1 R	
initiatie	1 C0	
instituut	01B01	verslagen van onderzoek aan instituten
interbellum	2 H0	
interetniciteit	0 A	
jacht	0 B	
jargon	22E	
jeugd	0 E	
jeugdliteratuur	21O	
jeugdliteratuurstudie	21O01	
jeugdliteratuurverzameling	21O02	
journalistiek	2D	
juwelen	0 K	
juwelen: dragen	08C0	het dragen van juwelen
kalender	0 M0	
kalenderfeest	1 D	
kalenderfeestlied	1 H	
kalenderfeestliedstudie	1 H01	
kalenderfeestliedverzameling	1 H02	
kant	0 C	
kapel	11H0	
kapsel	08C0	
Kelten	2 E	
keramiek	0 E	
kerk	11H02	
kerken	1 E02	
kerkhof	11E	

kermis	1 F01	
kind	0 E	
kinderlied	1 J	
kinderliedstudie	1 J01	
kinderliedverzameling	1 J02	
klassieke oudheid	2 D	
kleding	08A	
klooster	11H0	
kloostergemeenschap	1 E0	
knipkunst	0 L	
krijgswetenschap	2 F	
kruiden	0 D0	
kunststof	0 I	
land	27C	landen volgens landsnaam (alfabetisch)
landarbeider	05H	
landbouw	05C	
landbouwgebruik	13L	
landelijk	10B	
landschap	10D	
landsgedeelte	27D	landsgedeeltes volgens landsgedeelte (alfabetisch)
landverkeer	05K02	
legende	21J	
legendenstudie	21J01	
legendenverzameling	21J02	
lente	13D02	
levensloop	13C01	
liber amicorum	01B03	
lied	19A	
lied: bron	19B	bron van liederen
lied: context	19C	context van het lied
lied: functie	19C	functie van het lied
lied: overige	19L	andere liederen dan die vermeld in 19D tot 19K
liedstudie	19L01	
liedverzameling	19L02	
liefde	13C03	
liefdeslied	19G	
liefdesliedstudie	19G01	
liefdesliedverzameling	19G02	
lokaal	25K	lokale geschiedenis (alfabetisch)
luchtverkeer	05K06	
lyriek	19G	
lyriek: studie	19G01	studie van de lyriek
lyriek: verzameling	19G02	verzameling van lyriek
maat	05M01	
magie	14C04	
man	04C	
markt	05L	
marktlied	19E	
marktliedstudie	19E01	
marktliedverzameling	19E02	

media	24Z	andere vormen van media
memoraat	21D	
merklap	06C	
metaalbewerking	06G	
meteorologie	15D	
methode	01C	methode van de heemkunde
meubelen	12B	
middeleeuwen	25F	
migratie	03E	
mijnbouw	05D	
mijnwerker	05D	
milieu	15I	
minderheid	03D	
missionering	14H	
molen	11G02	
monnik	14D05	
monument	11F	
mop	21I	
moppenstudie	21I01	
moppenverzameling	21I02	
motief	18B	
munt	05M	
museum	01D01	
museum: geschiedenis	01D02	geschiedenis van het museum
museum: methode	01D03	methodes van het museum
museumgids	01D04	
museumgids: algemeen	01D04A	algemene museumgids
museumgids: lokaal	01D04D	lokale museumgids
museumgids: nationaal	01D04B	nationale museumgids
museumgids: regionaal	01D04C	regionale museumgids
museumkunde	01D01	
muziek	20A	
muziek: bron	20B	bronnen van de muziek
muziekinstrument	20F	
mythe	14B03	
mythologie	14B03	
na 1945	25J	geschiedenis na 1945
naam	22F05	
naamkunde	22F	
nederzetting	10A	
nederzetting: ander	10E	andere vormen van nederzetting
nieuwe tijd	25G	
nieuwste tijd	25H	
non	14D05	
norm	03C	
numismatiek	05M05	
offer	14C02	
omwegang	13F02	
onderkleding	08C01	
ongewerveld dier	15C01	
opsmuk	08C02	

opvoeding	13C02	
ouderen	04F	
oudheden	17B03	
oudheid	25C	
paleografie	26D	
paleontologie	15H	
pendelen	15E	
pers	24A	
personalia	01B03	
persoonsnaam	22F01	
peterschap	04G	
plaatsnaam	22F04	
plantkunde	15B	
pluk	05B	
politiek: algemeen	17C01	politiek in het algemeen
politiek: gemeente	17C06	gemeentelijke politiek
politiek: gewestelijk	17C04	gewestelijke politiek
politiek: internationaal	17C02	internationale politiek
politiek: nationaal	17C03	nationale politiek
politiek: provinciaal	17C05	provinciale politiek
politiek lied	19E	
politiek lied: studie	19E01	studie van het politieke lied
politiek lied: verz.	19E02	verzameling van politieke liederen
populair lied	19K	
populair lied: studie	19K01	studie van het populaire lied
populair lied: verzameling	19K02	verzamelingen van populaire liederen
prehistorie	25B	
prentkunst	06B	
priesters	14D05	
processie	14C02A	
profaan	14B02	
psychologie	15N	
raadsel	21L01	
raadselstudie	21L01A	
raadselverzameling	21L01B	
radio	24B	
realia	14J04	
receptie	21N	
recht	17A	
recht: mondeling	17B02	mondeling recht
recht: realia	17B03	realia i.v.m. recht
recht: schriftelijk	17B01	schriftelijk recht
rechtspleging	17B04	
religie	14A	
religie: bron	14J	religieuze bronnen
religie: concept	14B	religieuze concepten
religie: gebouw	11H01	religieuze gebouwen
religie: beweging	14E04	religieuze bewegingen
religie: gemeenschap	14E01	religieuze gemeenschappen
religie: personen	14D01	religieuze personen
religie: praktijken	14C02	religieuze praktijken

reizen	13J	
reptiel	15C04	
ridderorde	21L02	
rijmstudie	21L02A	
rijmverzameling	21L02B	
rites	14C01	
ritueel gedrag	14C	
sage	21G	
Sagenstudie	21G01	
sagenverzameling	21G02	
samenvatting	01B04	samenvatting van het heemkundig onderzoek
scenisch	23Z	andere scenische ensceneringen
schilderkunst	06M	
schoolleven	13C06	
secte	14G	
seizoenarbeider	05J	
sexegebonden	13E	sexegebonden gebruiken
sexualiteit	16E	
sjamaan	14D02	
slager	19K	
slagerstudie	19K01	
slagerverzameling	19K02	
smeedkunst	06G	
sociolect	22E	
sociologie	26H	
specerij	09D03	
speelgoed	13I01	
spel	13I01	
spiritisme	15E	
spoorverkeer	05K03	
sport	13I02	
spreekwoord	21L02	
spreekwoord: studie	21L02A	studie van het spreekwoord
spreekwoord: verzameling	21L02B	verzameling van spreekwoorden
sprookje	21F	
sprookjesstudie	21F01	
sprookjesverzameling	21F02	
standen	13G	
standlied	19I	
standliedstudie	19I01	
standliedverzameling	19I02	
stedelijk	10C	
steenbewerking	06F	
stereotype	03B	
sterrenkunde	15D	
stijl	08C04	
stripverhaal	21P	
stripverhaalstudie	21P01	
stripverhaalverzameling	21P02	
symboliek	07C	

taal	22A	
tabak	09D04	
tafelgebruik	09C	
techniek	15G	
telepathie	15E	
televisie	24C	
tentoonstelling	01C03	
textielkunst	06C	
theater	23D	
thema	18B	
tijdrekening	05M03	
toerisme	13J	
tovenaar	14D04	
traditie: mondeling	14J02	mondelinge traditie
traditie: schriftelijk	14J03	schriftelijke traditie
tuinbouw	05C	
uitdrukking	21L02	
uitdrukking: studie	21L02A	studie van uitdrukkingen
uitdrukking: verzameling	21L02B	verzameling van uitdrukkingen
uithangbord	07C01	
vaantje	14C02B	het vaantje in de prentkunst
vaantje: prentkunst	06B	
vakantie	13J	
varia	13M	varia gebruiken, feesten, spelen, vrije tijd
veeteelt	05C	
verandering	08B	
vereniging	13H	
verhaal	21D	
verkeer	05K	
verkeersmiddel	05K07	
verloving	13C03	
vernieuwing	08B	
vertelcultuur	21A	
vertelcontext	21C	
vertelfunctie	21C	
verwantschap	04G	
vis	15C02	
visioen	15C05	
visvangst	05B	
vlag	07C02	
voeding	09A	
voedingscultuur	09E	
voedsel	09D01B	
vogel	15C05	
volksboek	21Q	
volksboekstudie	21Q01	
volksboekverzameling	21Q02	
volkskunst	06A	
volkskunst: overige	06A	andere soorten volkskunst
volkslied	19M	
volksliedstudie	19M01	

volksliedverzameling	19M02	
volksliteratuur	21A	
volksliteratuur: bron	21B	bronnen van de volksliteratuur
volksliteratuur: overige	21Z	overige soorten volksliteratuur
volksliteratuur: studie	21Z01	studie van de volksliteratuur
volksliteratuur: verzam.	21Z02	verzameling van volksliteratuur
volksmuziek	20E	instrumentale volksmuziek
volkstoneel	23D	
volkstraditie	18A	
volksverhuizing	25E	
voorstelling	23A	scenische voorstelling
voorwerp	12A	
voorwerpen: ander	12D	ander voorwerp
voorwerpen: religieus	14I	religieuze voorwerpen
vrouw	04B	
waarde	03C	
waarzeggerij	15E	
weerkunde	15D	
werelddeel	27B	
wereldzicht	12B04	
werktuig	12C	
Wetenschappen	15A	
wetenschappen: overige	15Z	andere wetenschappen
Wichelen	15E	
Wijn	09D02B	
winter	13D05	
wiskunde	15K	
WO1	25H04	geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog
WO2	25I	geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog
wonder	14C05	
zedes	13A	
zeevaart	05K05	
zegel	07C04	
zegening	14C03	
ziekte	16B	
ziener	14C02	
zomer	13D03	
zoogdier	15C06	